HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

10 septembrie 2009 *

În cauza C-366/08,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Oberlandesgericht München (Germania), prin decizia din 31 iulie 2008, primită de Curte la 11 august 2008, în procedura

Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV

împotriva

Adolf Darbo AG,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte de cameră, domnii T. von Danwitz, E. Juhász, G. Arestis (raportor) și J. Malenovský, judecători,

* Limba de procedură: germana.

avocat general: domnul Y. Bot,
grefier: domnul N. Nanchev, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 20 mai 2009,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV, de R. Burkhardt, Rechtsanwalt;

— pentru Adolf Darbo AG, de D. Gorny, Rechtsanwalt;

— pentru guvernul german, de domnii M. Lumma și J. Möller, în calitate de agenți;

— pentru guvernul francez, de domnul A. Adam și de doamna R. Loosli-Surrans, în calitate de agenți;

— pentru guvernul austriac, de doamna C. Pesendorfer, în calitate de agent;

— pentru guvernul polonez, de domnul M. Dowgielewicz, în calitate de agent;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de domnul F. Erlbacher și de doamna L. Pignataro-Nolin, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea părții A din anexa III la Directiva 95/2/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 februarie 1995 privind aditivii alimentari, alții decât coloranții și îndulcitorii (JO L 61, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 16, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Directiva 98/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 octombrie 1998 (JO L 295, p. 18, Ediție specială, 13/vol. 24, p. 112, denumită în continuare „Directiva 95/2"), și a punctului II al doilea paragraf din anexa I la Directiva 2001/113/CE a Consiliului din 20 decembrie 2001 privind gemurile, jeleurile și marmeladele de fructe, precum și piureul de castane îndulcit destinate alimentației umane (JO 2002, L 10, p. 67, Ediție specială, 13/vol. 33, p. 118).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV (denumită în continuare „ZBW"), pe de o parte, și Adolf Darbo AG (denumită în continuare „Darbo"), societate de drept austriac, pe de altă parte, cu privire la interdicția impusă acesteia din urmă de a comercializa în Germania un gem extra căruia i s-a adăugat conservantul sorbat de potasiu (E 202) și la obligația de a rambursa către ZBW cheltuielile aferente punerii sale în întârziere.

Cadrul juridic

Reglementarea comunitară

3 Conform celui de al doilea considerent al Directivei 95/2, primul lucru care ar trebui luat în considerare la stabilirea oricăror norme privind aditivii alimentari și condițiile lor de utilizare este protecția consumatorului.

4 Al patrulea considerent al acestei directive prevede că, având în vedere cele mai recente informații științifice și toxicologice cu privire la aceste substanțe, unele dintre acestea trebuie să fie permise doar pentru anumite produse alimentare și în anumite condiții.

5 Conform articolului 1 din directiva menționată, aceasta este o directivă individuală, care face parte din directiva generală, în înțelesul articolului 3 din Directiva 89/107/CEE a Consiliului din 21 decembrie 1988 de apropiere a legislațiilor statelor membre privind aditivii alimentari autorizați pentru utilizarea în produsele alimentare destinate consumului uman (JO 1989, L 40, p. 27, Ediție specială, 13/vol. 9, p. 18). Directiva 95/2 se aplică aditivilor, cu excepția coloranților și a îndulcitorilor, și nu se aplică enzimelor, cu excepția celor menționate în anexele la această directivă.

6 Conform articolului 1 alineatul (3) litera (a) din directiva menționată, „conservanți" înseamnă substanțe care prelungesc durata de depozitare a produselor alimentare prin protejarea acestora împotriva deteriorării cauzate de microorganisme.

7 Potrivit articolului 2 alineatele (1) și (4) din Directiva 95/2:

„(1) Se pot utiliza, în produse alimentare, în scopurile menționate la articolul 1 alineatele (3) și (4), numai substanțele specificate în anexele I, III, IV și V.

[…]

(4) Aditivii enumerați în anexele III și IV se pot folosi numai în produsele alimentare menționate în anexele respective și în condițiile specificate de acestea.

[…]”

8 Partea A din anexa III la această directivă se referă la conservanții și la antioxidanții permiși condiționat, precum sorbații, benzoații și p-hidroxibenzoații. Sorbatul de potasiu poate fi adăugat la următoarele produse alimentare:

„[…]

Gemuri, jeleuri, marmelade cu un conținut scăzut de zahăr și produse similare fără zahăr sau cu un conținut caloric mic și alte paste tartinabile pe bază de fructe *Marmeladas*.

[…]”

9 Partea B din anexa III la directiva menționată prevede că dioxidul de sulf și diferiți sulfiți pot fi adăugați la următoarele produse alimentare:

„[…]

Gem, jeleu și marmeladă în sensul Directivei 79/693/CEE [a Consiliului din 24 iulie 1979 de armonizare a legislațiilor statelor membre privind gemurile, jeleurile și marmeladele de fructe și piureul de castane (JO L 205, p. 5), astfel cum a fost modificată prin Directiva 88/593/CEE a Consiliului din 18 noiembrie 1988 (JO L 318, p. 44, denumită în continuare «Directiva 79/693»] (cu excepția gemului extra și a jeleului extra) și alte paste [similare] tartinabile de fructe, inclusiv produse cu valoare calorică scăzută.

[…]”

10 Al cincilea considerent al Directivei 79/693 prevede că „pe anumite piețe tocmai a apărut un nou tip de produse cu un conținut redus de zahăr, însă dezvoltarea industrială a acestor produse nu s-a încheiat încă; în consecință, într-o primă etapă, statelor membre trebuie să li se acorde posibilitatea de a extinde sau de a nu extinde la produsele menționate expresiile de gem, jeleu, marmeladă sau piure de castane; […]” [traducere neoficială]

11 Potrivit articolului 1 din directivă, aceasta se aplică în special „gemului" și „gemului extra".

12 Conform articolului 2 din directiva menționată, statele membre adoptă toate dispozițiile necesare pentru ca produsele definite în anexa I la această directivă să poată fi comercializate doar dacă sunt în conformitate cu definițiile și cu normele prevăzute de această directivă.

13 Potrivit articolului 3 din Directiva 79/693:

„(1) Denumirile menționate în anexa I sunt rezervate produselor definite în aceasta al căror conținut de substanță uscată solubilă determinată cu ajutorul refractometrului este egală sau mai mare de 60 %.

(2) În plus, statele membre pot autoriza utilizarea pe teritoriul acestora a denumirilor cuprinse în anexa I pentru a desemna produsele care, deși sunt conforme cu celelalte dispoziții ale prezentei directive, cu excepția celor prevăzute în partea B din anexa III, prezintă un conținut de substanță uscată solubilă mai redus de 60 %.

[…]" [traducere neoficială]

14 Articolul 7 alineatul (3) din această directivă prevede:

„Etichetele produselor definite în anexa I cuprind și următoarele mențiuni obligatorii:

[…]

(b) mențiunea «conținut total de zahăr: … g la 100 de g», acest gramaj reprezentând valoarea determinată cu ajutorul refractometrului la 20 °C pentru produsul finit, cu o toleranță de ± 3 grade refractometrice; […]” [traducere neoficială]

15 Anexa I la directiva menționată prevede definițiile produselor finite și în special ale gemului extra și ale gemului:

„[…]

1. gem extra:

preprezintă un amestec, cu o consistență adecvată de gel, obținut din zaharuri și din pulpa:

— fie a unui tip de fructe;

— fie a două sau a mai multe tipuri de fructe, cu excepția merelor, a perelor, a prunelor cu sâmbure aderent, a pepenilor, a pepenilor verzi, a strugurilor, a dovlecilor, a castraveților și a roșiilor.

Cantitatea de pulpă utilizată la fabricarea a 1000 de g de produs finit trebuie să fie de minimum:

450 de g – în general;

[…]

2. gem:

reprezintă un amestec, cu o consistență adecvată de gel, obținut din zaharuri, precum și din pulpa și/sau din piureul:

— fie a unui tip de fructe;

— fie a două sau a mai multe tipuri de fructe.

Cantitatea de pulpă și/sau de piure utilizate pentru fabricarea a 1000 de g de produs finit trebuie să fie de minimum:

350 de g – în general;

[…]” [traducere neoficială]

16 Conform articolului 1 din Directiva 2001/113, care a abrogat Directiva 79/693 cu efect de la 12 iulie 2003, această directivă se aplică produselor menționate în anexa I, cu excepția produselor destinate fabricării produselor de panificație sau de patiserie sau a biscuiților.

17 Anexa I la Directiva 2001/113 nu aduce nicio modificare semnificativă în privința definițiilor noțiunilor „gemuri” și „gemuri extra” prevăzute în anexa I la Directiva 79/693. În plus, punctul II din anexa I la Directiva 2001/113 prevede:

„Produsele menționate la punctul I trebuie să prezinte un conținut de substanță uscată solubilă de 60 % sau mai mult conform determinării cu ajutorul refractometrului, cu excepția acelor produse în care zaharurile au fost total sau parțial înlocuite cu îndulcitori.

Cu toate acestea, fără a aduce atingere articolului 5 alineatul (1) din Directiva 2000/13/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 20 martie 2000 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la etichetarea și prezentarea produselor alimentare, precum și la publicitatea acestora (JO L 109, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 6, p. 9], statele membre pot autoriza, în anumite cazuri speciale,

denumirile rezervate produselor menționate la punctul I, care prezintă un conținut de substanță uscată solubilă de sub 60 %."

18 Articolul 1 alineatul (3) din Directiva 94/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 iunie 1994 privind îndulcitorii care trebuie utilizați în produsele alimentare (JO L 237, p. 3, Ediție specială, 13/vol. 14, p. 177) prevede:

„(3) În sensul prezentei directive, definițiile expresiilor «fără adaos de zahăr» și «valoare calorică redusă», din anexă coloana III, sunt următoarele:

— «fără adaos de zahăr»: fără niciun adaos de monozaharide sau dizaharide sau alt produs alimentar care se utilizează pentru proprietățile sale de îndulcire;

— «valoare calorică redusă": cu o valoare calorică redusă cu cel puțin 30 % comparativ cu produsul alimentar original sau cu un produs similar."

Reglementarea națională

Reglementarea germană

19 Conform articolului 6 din Codul produselor alimentare, al produselor de consum curent și al produselor destinate hranei animalelor (Lebensmittel-, Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuchs) din 1 septembrie 2005, în versiunea din 26 aprilie 2006 (BGBl. 2006 I, p. 945):

„Interdicții privind aditivii alimentari

(1) Se interzice:

1. la momentul producerii sau al prelucrării cu titlu profesional a produselor alimentare destinate comercializării:

a) utilizarea aditivilor alimentari neautorizați […],

[…]

2. comercializarea cu titlu profesional a produselor alimentare fabricate sau prelucrate cu încălcarea interdicției prevăzute la punctul 1 sau care nu sunt conforme unei

ordonanțe adoptate în temeiul articolului 7 alineatul (1) sau alineatul (2) punctele 1 sau 5.”

20 Conform listelor 1 și 2 cuprinse în partea A din anexa 5 la Ordonanța privind autorizarea aditivilor alimentari în scopuri tehnologice (Verordnung über die Zulassung von Zusatzstoffen zu Lebensmitteln zu technologischen Zwecken), din 29 ianuarie 1998 (BGBl. 1998 I, p. 230), sorbatul de potasiu nu este autorizat decât pentru „gemuri, jeleuri și marmelade cu un conținut scăzut de zahăr și pentru produse similare cu valoare calorică redusă sau fără zahăr și alte paste tartinabile pe bază de fructe; marmeladas”.

21 Conform articolului 4 din Ordonanța privind gemurile și alte produse similare (Verordnung über Konfitüren und einige ähnliche Erzeugnisse), din 23 octombrie 2003 (BGBl. 2003 I, p. 2151), nu pot fi comercializate cu titlu profesional alimentele care poartă o denumire cuprinsă în anexa I la această ordonanță, însă care nu respectă condițiile de fabricare prevăzute în această anexă.

22 Partea I din anexa I la ordonanța menționată prevede, conform Directivei 2001/113, cerințele impuse la fabricarea gemurilor considerate „gemuri extra”. Partea a II-a din această anexă prevede:

„1. Produsele menționate în partea I trebuie să prezinte un conținut de substanță uscată solubilă […] de 60 % sau mai mult, cu excepția acelor produse în care zaharurile au fost total sau parțial înlocuite cu îndulcitori, conform Ordonanței privind autorizarea aditivilor alimentari.

[…]”

Reglementarea austriacă

23 Articolul 3 din Ordonanța ministrului sănătății și femeilor referitoare la gemuri, la jeleuri, la marmelade și la piureul de castane (Verordnung der Bundesministerin für Gesundheit und Frauen über Konfitüren, Gelees, Marmeladen und Maronenkrem), (BGBl. II, 367/2004) prevede:

„(1) Produsele menționate la articolul 1 alineatul (1) trebuie să prezinte un conținut de substanță uscată solubilă […] de 60 % sau mai mult, cu excepția acelor produse în care zaharurile au fost total sau parțial înlocuite cu îndulcitori. […]

(2) Gemurile, jeleurile și marmeladele cu un conținut scăzut de zahăr trebuie să prezinte un conținut de substanță uscată solubilă mai redus de 60 %, dar de cel puțin 45 % […]; conținutul de fructe al acestora trebuie cel puțin să corespundă cerințelor aplicabile în privința produselor de calitate extra.”

Acțiunea principală și întrebările preliminare

24 Darbo comercializează sub denumirea „gem extra”, atât în ambalaje de 25 de grame, cât și în bidoane mari pentru fabricarea produselor de patiserie fină, gemuri care conțin sorbat de potasiu (E 202) și care prezintă un conținut de zahăr sau de substanță uscată solubilă de 58 %.

25 ZBW, reclamantă în acțiunea principală în primă instanță, a considerat că gemurile în discuție nu aveau un conținut scăzut de zahăr și a solicitat Landgericht München să dispună ca Darbo să nu comercializeze gemurile menționate în Germania și să plătească cheltuielile efectuate pentru punerea sa în întârziere.

26 Darbo a solicitat respingerea acțiunii și a precizat că gemurile sale prezintă un conținut scăzut de zahăr, astfel încât adaosul de sorbat de potasiu era autorizat prin Directiva 95/2. Astfel, în opinia Darbo, gemurile sale erau comercializate în mod legal în Austria, iar comercializarea acestora în Germania era de asemenea legală.

27 Prin hotărârea din 25 septembrie 2007, Landgericht München a admis cererea formulată de ZBW. Darbo a atacat această hotărâre cu apel la Oberlandesgericht München.

28 Potrivit acestei instanțe, dacă expresia „cu conținut scăzut de zahăr", în sensul părții A din anexa III la Directiva 95/2, nu include gemurile considerate „gemuri extra", sorbatul de potasiu nu se poate adăuga, în calitate de conservant, la gemurile respective. Într-o astfel de situație, Darbo nu ar avea posibilitatea să își comercializeze gemurile extra nici în Germania, nici în Austria.

29 Dacă, dimpotrivă, gemurile extra nu sunt excluse din definiția „gemurilor cu un conținut scăzut de zahăr", soluționarea acțiunii principale ar depinde de condițiile în care aceste gemuri sunt considerate ca prezentând un conținut scăzut de zahăr. În această privință, ar trebui să se stabilească dacă o astfel de expresie include și gemurile care au un conținut de substanță uscată solubilă de 58 %.

30 În aceste condiții, Oberlandesgericht München a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Noțiunea «gemuri cu un conținut scăzut de zahăr» prevăzută în partea A din anexa III la Directiva 95/2 […] trebuie interpretată în sensul că se referă și la gemurile considerate «gemuri extra»?

2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare:

a) În plus, cum trebuie interpretată noțiunea «gemuri cu un conținut scăzut de zahăr», prevăzută în partea A din anexa III la Directiva 95/2 […]?

b) Această noțiune trebuie interpretată în special în sensul că se referă și la gemurile considerate «gemuri extra» și care prezintă un conținut de substanță uscată solubilă de 58 %?

3) În cazul unor răspunsuri afirmative la prima întrebare și la a doua întrebare punctul b):

[Punctul II al doilea paragraf din anexa I] la Directiva 2001/113 […] trebuie interpretat în sensul că se poate autoriza denumirea «gem extra» pentru gemurile care prezintă un conținut de substanță uscată solubilă mai redus de 60 % atunci când, pentru considerarea acestora drept «gemuri», nu sunt impuse condiții mai puțin stricte?"

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima și la a doua întrebare

31 Prin intermediul primelor două întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă noțiunea „gemuri cu un conținut

scăzut de zahăr”, menționată în partea A din anexa III la Directiva 95/2, se referă la gemurile considerate „gemuri extra” care au un conținut de zahăr de 58 %.

32 Pentru a răspunde la întrebările formulate, trebuie stabilit mai întâi dacă denumirea „gemuri”, în sensul acestei dispoziții, include și produsele considerate „gemuri extra”.

33 Directiva 95/2, în calitate de directivă individuală care face parte din directiva generală, în înțelesul articolului 3 din Directiva 89/107, are drept scop armonizarea legislațiilor statelor membre privind anumiți aditivi alimentari autorizați pentru utilizarea în anumite produse alimentare destinate consumului uman.

34 Anexa III la Directiva 95/2 se referă la conservanții și la antioxidanții permiși condiționat în anumite produse alimentare. Partea A din această anexă prevede în special că sorbatul de potasiu nu poate fi adăugat decât la „gemuri, jeleuri, marmelade cu un conținut scăzut de zahăr și [la] produse similare fără zahăr sau cu un conținut caloric mic și alte paste tartinabile pe bază de fructe, *Marmeladas*”.

35 Textul acestei dispoziții se referă la noțiunea „gemuri cu un conținut scăzut de zahăr”, fără a specifica totuși dacă denumirea „gemuri” este utilizată în mod generic astfel încât să includă nu doar produsele considerate „gemuri”, ci și pe cele care poartă mențiunea „gemuri extra”.

36 Întrucât Directiva 95/2 nu definește denumirea „gemuri”, trebuie să se facă referire la Directiva 79/693 de armonizare a legislațiilor statelor membre privind în special gemurile și care era aplicabilă la momentul desfășurării situației de fapt din acțiunea principală, pentru a stabili dacă, potrivit acestei directive, produsele considerate „gemuri extra” pot prezenta un conținut scăzut de zahăr.

37 Trebuie precizat în această privință că Directiva 2001/113, care a abrogat Directiva 79/693, cu efect de la 12 iulie 2003, nu a adus nicio modificare semnificativă în privința definițiilor noțiunilor „gemuri” și „gemuri extra” prevăzute de Directiva 79/693.

38 Articolul 3 alineatul (1) din Directiva 79/693 prevede că denumirile menționate în anexa I la această directivă sunt rezervate produselor definite în aceasta al căror conținut de substanță uscată solubilă determinată cu ajutorul refractometrului este egală sau mai mare de 60 %.

39 În plus, conform articolului 3 alineatul (2) primul paragraf din Directiva 79/693, statele membre pot autoriza utilizarea pe teritoriul acestora a denumirilor „gemuri” și „gemuri extra” pentru a desemna produsele care, deși sunt conforme cu celelalte dispoziții ale directivei menționate, prezintă un conținut de substanță uscată solubilă mai redus de 60 %.

40 Astfel cum rezultă din al cincilea considerent al Directivei 79/693, prin această excepție, legiuitorul comunitar a dorit să acorde statelor membre posibilitatea de a extinde sau de a nu extinde la produsele cu un conținut redus de zahăr noțiunile cuprinse în anexa I la directivă.

41 Pe de altă parte, conform anexei I la această directivă, gemul reprezintă amestecul, cu o consistență adecvată de gel, obținut din zaharuri, precum și din pulpa și/sau din piureul unuia sau a mai multe tipuri de fructe. Această anexă prevede de asemenea că respectiva cantitate de pulpă și/sau de piure utilizată pentru fabricarea a 1000 de grame de produs finit trebuie să fie de minimum 350 de grame în general.

42 Gemul extra este, în sensul anexei menționate, amestecul, cu o consistență adecvată de gel, obținut din zaharuri, precum și din pulpa și/sau din piureul unuia sau a mai multe tipuri de fructe, cu excepția anumitor fructe care nu pot fi amestecate. Aceeași anexă

prevede că respectiva cantitate de pulpă utilizată pentru fabricarea a 1000 de grame de produs finit trebuie să fie de minimum 450 de grame în general.

43 Din aceste definiții rezultă că diferențele existente între cele două denumiri „gemuri" constau, în esență, în concentrația și în cantitatea de pulpă de fructe utilizată pentru fabricarea acestora.

44 În această privință, nicio prevedere din dispozițiile Directivei 79/693 nu indică faptul că produsele considerate „gemuri extra" trebuie să prezinte un conținut de zahăr mai ridicat față de cel al produselor considerate „gemuri" sau că doar acestea din urmă pot prezenta un conținut scăzut de zahăr.

45 În sfârșit, cu privire mai precis la Directiva 95/2, trebuie subliniat că alte dispoziții prevăzute în anexele la aceasta se referă în mod distinct și expres la produsele considerate „gemuri" sau „gemuri extra".

46 Astfel, anexa II la Directiva 95/2, care reia produsele alimentare în care poate fi utilizat un număr limitat de aditivi din anexa I, conține două liste de aditivi distincte, după cum este vorba despre denumirile „gemuri" sau „gemuri extra", în sensul Directivei 79/693.

47 Partea B din anexa III la Directiva 95/2, privind permiterea condiționată a utilizării dioxidului de sulf și a sulfiților în anumite produse alimentare, se referă la „gem, jeleu și marmeladă în sensul Directivei 79/693/CEE (cu excepția gemului extra și a jeleului extra) și [la] alte paste tartinabile de fructe, inclusiv produse cu valoare calorică scăzută". Această dispoziție exclude în mod expres utilizarea acestor aditivi în produsele considerate „gemuri extra".

48 Din aceasta rezultă că, atunci când a redactat listele prevăzute în anexa II și în partea B din anexa III la Directiva 95/2, în scopul de a identifica, pe de o parte, produsele alimentare în care poate fi utilizat un număr limitat de aditivi din anexa I la această directivă și, pe de altă parte, conservanții și antioxidanții permiși condiționat, precum dioxidul de sulf și sulfiții, legiuitorul comunitar a făcut o distincție clară între „gemuri" și „gemuri extra", în sensul Directivei 79/693.

49 Or, partea A din anexa III la Directiva 95/2 nu permite adaosul de conservanți, precum sorbatul de potasiu, decât la gemurile cu un conținut scăzut de zahăr, fără a oferi indicații suplimentare în ceea ce privește încadrarea lor.

50 În aceste condiții, rezultă din considerațiile de mai sus că denumirea „gemuri", în sensul părții A din anexa III la Directiva 95/2, este utilizată în mod generic și include atât produsele considerate „gemuri", cât și pe acelea având denumirea „gemuri extra".

51 În al doilea rând, trebuie analizat dacă gemurile extra, precum cele comercializate de Darbo, al căror conținut de zahăr este de 58 %, pot fi considerate „gemuri cu un conținut scăzut de zahăr", în sensul părții A din anexa III la Directiva 95/2.

52 În această privință, trebuie subliniat mai întâi că, deși această dispoziție nu prevede nicio limită sub care un gem poate fi considerat ca având un conținut scăzut de zahăr, o interpretare literală a acestei expresii face trimitere la o reducere semnificativă a conținutului de zahăr în raport cu un conținut de referință prevăzut. Astfel, dispoziția menționată introduce adjectivul „scăzut" pentru a califica conținutul de zahăr impus pentru gemuri în vederea unui asemenea adaos.

53 În observațiile sale scrise, guvernul german consideră că Directiva 95/2 utilizează în mod perfect echivalent noțiunile „cu un conținut scăzut de zahăr” și „cu valoare calorică redusă”. În consecință, acest guvern face trimitere la definiția noțiunii „cu valoare calorică redusă”, în sensul articolului 1 alineatul (3) din Directiva 94/35, potrivit căreia această noțiune impune o reducere cu cel puțin 30 % comparativ cu produsul alimentar original sau cu un produs similar.

54 În această privință, este suficient să se evidențieze că, potrivit diferitelor anexe la Directiva 95/2, aceste două noțiuni califică produse diferite, și anume, pe de o parte, gemurile și, pe de altă parte, produsele similare gemurilor. Din aceasta rezultă că legiuitorul comunitar nu a considerat cele două noțiuni ca fiind perfect echivalente și că noțiunea „cu un conținut scăzut de zahăr” nu presupune în mod necesar o reducere cu 30 % comparativ cu o valoare de referință indicată.

55 În orice caz, astfel cum Comisia a subliniat în mod întemeiat în cursul ședinței, rezultă dintr-o interpretare literală a acestor noțiuni că, în vederea adaosului conservantului sorbat de potasiu, acestea impun o reducere semnificativă a conținutului de zahăr al gemurilor sau a valorii calorice a produselor similare acestora.

56 În continuare, trebuie arătat că, în conformitate cu articolul 1 alineatul (3) din Directiva 95/2, conservanții sunt substanțe care prelungesc durata de depozitare a produselor alimentare prin protejarea acestora împotriva deteriorării cauzate de microorganisme.

57 Conform criteriilor științifice și tehnologice pe baza cărora a fost adoptată Directiva 95/2, necesitatea tehnologică de a adăuga la gemuri un conservant precum sorbatul de potasiu nu apare decât pentru cele care au un conținut scăzut de zahăr, cantitatea de zahăr pe care o conțin acestea nefiind suficientă pentru a asigura conservarea lor.

58 Or, conform celui de al doilea considerent al Directivei 95/2, primul lucru care ar trebui luat în considerare la stabilirea oricăror norme privind aditivii alimentari și condițiile lor de utilizare este protecția consumatorului.

59 Astfel, conform articolului 2 alineatul (1) din Directiva 95/2, se pot utiliza, în produse alimentare, în scopurile menționate la articolul 1 alineatele (3) și (4) din această directivă, numai substanțele specificate în anexele I, III, IV și V.

60 În această privință, Curtea s-a pronunțat în sensul că necesitatea tehnologică este strâns legată de evaluarea a ceea ce este necesar pentru protecția sănătății publice. Astfel, în lipsa unei necesități tehnologice care să justifice utilizarea unui aditiv, nu există niciun motiv pentru asumarea riscului potențial pentru sănătate care rezultă din permiterea utilizării acestui aditiv (a se vedea Hotărârea din 20 martie 2003, Danemarca/Comisia, C-3/00, Rec., p. I-2643, punctul 82).

61 Un astfel de obiect de protecție a sănătății publice impune, așadar, limitarea utilizării acestor aditivi în produsele alimentare și în special a conservanților precum sorbatul de potasiu, în cazul unei necesități tehnologice specifice. În această privință, partea A din anexa III la Directiva 95/2 impune o reducere semnificativă a conținutului de zahăr al gemurilor în vederea satisfacerii, prin adaosul de sorbat de potasiu, a unei necesități tehnologice de conservare.

62 În speță, întrucât valoarea de referință a conținutului de zahăr al gemurilor a fost stabilită la 60 % de Directiva 79/693, produsele considerate „gemuri extra", precum cele în discuție în acțiunea principală, al căror conținut de zahăr este de 58 %, prezintă un conținut de zahăr care nu este decât foarte puțin redus în raport cu această valoare de referință de 60 %.

63 În sfârșit, trebuie adăugat că, astfel cum a arătat guvernul francez în cursul ședinței, articolul 7 alineatul (3) litera (b) din Directiva 79/693 prevede că etichetele produselor

definite în anexa I la această directivă, între care cele considerate „gemuri” și „gemuri extra”, trebuie să cuprindă mențiunea obligatorie „conținut total de zahăr: … g la 100 g”, cu o toleranță de ± 3 grade refractometrice.

64 Astfel, legiuitorul comunitar a recunoscut că o variație de ± 3 puncte în raport cu o valoare de referință de 60 % nu poate modifica în mod semnificativ conținutul de zahăr al produselor considerate „gemuri” și „gemuri extra”. În speță, un gem extra al cărui conținut de zahăr este de 58 % se încadrează în limitele de admisibilitate prevăzută de legiuitorul comunitar la momentul menționării conținutului de zahăr pe etichetele produselor în discuție.

65 Din aceasta rezultă că, având în vedere modul de redactare a părții A din anexa III la Directiva 95/2, necesitatea tehnologică impusă pentru adaosul de conservanți, precum și obiectivul de protecție a sănătății publice, prevăzute de această directivă, astfel de gemuri nu sunt avute în vedere de dispoziția menționată.

66 În consecință, trebuie răspuns la prima și la a doua întrebare că noțiunea „gemuri cu un conținut scăzut de zahăr”, menționată în partea A din anexa III la Directiva 95/2, se referă la gemurile considerate „gemuri” și „gemuri extra” al căror conținut de zahăr este semnificativ redus în raport cu valoarea de referință de 60 %. Produsele considerate „gemuri extra” al căror conținut de zahăr este de 58 % nu pot fi considerate ca având un conținut scăzut de zahăr în sensul acestei dispoziții.

67 Având în vedere răspunsul la prima și la a doua întrebare, nu este necesar să se răspundă la a treia întrebare formulată de instanța de trimitere.

Cu privire la cheltuielile de judecată

68 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

Noțiunea „gemuri cu un conținut scăzut de zahăr”, menționată în partea A din anexa III la Directiva 95/2/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 februarie 1995 privind aditivii alimentari, alții decât coloranții și îndulcitorii, astfel cum a fost modificată prin Directiva 98/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 octombrie 1998, se referă la gemurile considerate „gemuri” și „gemuri extra” al căror conținut de zahăr este semnificativ redus în raport cu valoarea de referință de 60 %. Produsele considerate „gemuri extra” al căror conținut de zahăr este de 58 % nu pot fi considerate că au un conținut scăzut de zahăr în sensul acestei dispoziții.

Semnături